

SERMAYE PİYASALARINDAKİ DERCELENDİRME MÜESSESESİNİN BASEL II KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

*THE EVALUATION OF RATING APPLICATION
CONSISTING OF BASEL II IN FINANCIAL
MARKET*

Yrd.Doç.Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU*
Arş.Gör. Alper Veli ÇAM**

ÖZ

Basel II kriterleri finans sektöründe bulunan işletmeleri ve finans sektörüyle yakından ilişki içinde bulunan işletmeleri çok yakından ilgilendiren kararları beraberinde getirmiştir. 2008 yılından itibaren bir zorunluluk olarak hayatımızda yerini alacak olan bu kriterlerin en önemli bölümlerinden birisi de derecelendirme (rating) faaliyetleri ve uygulamasıdır.

Burada Basel II kriterlerinin beraberinde getirdiği yeniliklere değinilecek ve özellikle derecelendirme (rating) Basel II kriterleri kapsamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Basel II, Derecelendirme, Finansal Piyasalar

ABSTRACT

Basel II conveyed in decisions closely related to businesses indirectly and/or directly attached to the financial sector. One critical section of such criteria that will inevitable take place in our lives starting from year 2008 is the rat-

* Selçuk Üniversitesi, Karaman İİBF, Muhasebe Finansman Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi

** Selçuk Üniversitesi, Karaman İİBF, Muhasebe Finansman Anabilim Dalı

ing activities and application. In the paper novelties carried in by Basel II is to be analyzed focused on rating relating to Basel II.

Key Words: Basel II, Rating, Financial Markets

1. Giriş

Uluslar arası Sermaye Yeterliliği Ölçümlerinin ve Standartlarının Uyumlaştırılması veya kısaca Basel II olarak adlandırılana kriterler esas olarak bankacılık sektörüne önemli yenilikler getirmekle beraber bankacılık sektörüyle ilişkili kişi ve kurumları da yakından ilgilendirmektedir. Bu kriterler hükümetlerden firmalara, meslek mensuplarından akademisyenlere kadar geniş bir etki alanına sahiptir. Özellikle Avrupa Birliği uyum sürecindeki ülkemizde Basel II kriterleri çok büyük öneme sahiptir. 2008 yılından itibaren ülkemizde uygulanmaya başlayacak olan Basel II'ye uyumu kolaylaştırabilmek için ilgili alanlarda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Basel II kriterlerinin yeni düzenlemeler getirdiği alanlardan biride derecelendirme faaliyetleri ve derecelendirme müesseseleridir.

Çalışmamızda öncelikle Basel çalışmaları kapsamında Basel II kriterlerinin getirdiği yeni düzenlemelerin ana hatları ile açıklanması amaçlanmıştır. Çalışmanın amacı, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetleri Basel II kapsamında değerlendirilmesi, Basel

II kriterlerinin uygulanmasıyla ortaya çıkacak olan olası gelişmeler hakkında ilgililerin aydınlatılması ve bu bağlamda yaşanan süreç açıklanmaya çalışılmıştır.

2. Basel Çalışmaları

1974 yılında 10 ülkenin merkez bankası yöneticileri tarafından oluşturulan Basel Komitesi genel olarak bankacılık uygulamalarında standartlaşmayı sağlamak amacıyla görevine başlamış ve 1988 yılında Basel I olarak adlandırılan bir sermaye ölçüm sistemi çerçevesi hazırlamıştır. Basel I uygulamaları daha çok uluslar arası faaliyet gösteren bankalar için geliştirilmesine rağmen bir çok ülke ve banka tarafından uygulama alanı olarak geniş kitlelere yayılmaya başlamıştır.

Basel I'in uygulanmaya başlamasıyla birlikte çeşitli olaylar karşısında bazı sorunlar ortaya çıkmış ve Basel I zamanla eleştirilmeye başlamıştır. Basel I'in uygulanmaya başlamasıyla ortaya çıkan çeşitli sorunlar genel olarak aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır (Atiker, 2005, 2);

- Bankaların maruz kaldığı kredi riski, bankaların aktiflerinin ve bilanço dışı kalemlerinin farklı risk sınıflarına ayrılması ve her sınıfa karşılık gelen risk ağırlıkları olan %0, %20, % 50 ve %100 katsayılarıyla çarpılması suretiyle hesaplanmaktadır.

- Dört farklı risk ağırlığı kullanılması nedeniyle risk duyarlılığı düşük olan

BASEL I, farklı faaliyet alanları olan bütün bankalara aynı şekilde uygulanmaya çalışılmıştır.

- "OECD klüp kuralı" şeklinde tanımlanmış olan uygulamadan dolayı OECD'ye üye ülkelerin hükümetlerine yüzde sıfır, aynı üye ülkelerin bankalarına ise borçlanmaları halinde %20 risk ağırlığı verilirken OECD üyesi olmayan ülkeler için %100 risk öngörülmüştür.

Bu benzeri sorunlar ile piyasa şartlarının giderek değişmesi sonucunda Basel I yetersiz kalmış ve Basel Komitesi çalışmalarını hızlandırarak Basel II standartlarını geliştirmiştir.

3. Basel II Düzenlemeleri

Basel I'in eksiklikleri gidererek güncellemek ve bankaların risk ölçümlerini daha sağlıklı yapabilmeleri için Basel Komite çalışmalarına başlamış ve 2004 yılında Basel II standartlarını yayınlamıştır.

Basel II kriterleri ile genel olarak sağlam sermaye yeterliğinin düzenlenmesi, denetim ve piyasa disiplinin tesis edilmesi, risk yönetimi ve finansal istikrarı daha da geliştirmek amaçlanmaktadır (Balci, 2004, 5). Ülkemizde ise Basel II kriterleri ile birlikte kayıt dışı ekonominin azalması, daha güçlü mali tabloların hazırlanması ve bankacılık sisteminin daha etkin çalışması beklenmektedir (Uğur, 2006, 1).

Basel II kriterleri genel olarak üç te-

mel yapı üzerine inşa edilmiş düzenlemelerden oluşmaktadır. Bunlar, finansal kurumların asgari sermaye yeterliliği, sermaye yeterliliğinin denetimi ve piyasaların şeffaflaşarak bilgilerin kamuya açıklanmasıdır (Işın, 2006, 2).

3.1. Bankaların ve Finansal Kurumların Asgari Sermaye Yeterliliği

Basel II ile sermaye yeterlilik oranının ve kredi risklerinin belirlenmesinde minimum sermaye yeterlilik oranı olan % 8 aynen korunmuştur. Bunun yanında sermaye yeterlilik oranının hesaplanmasındaki formülde değişiklik yapılmıştır.

Basel I'de sermaye yeterliliği basit olarak Özkaynak / Kredi Riski % 8 olarak açıklanmıştır. Ancak daha sonra finansal piyasalardaki faiz oranları ve döviz kurlarındaki dalgalanmaların etkisiyle piyasa riski, kredi riskine ek olarak formülde yer almaya başlamıştır. ABD'de 1996 yılında kullanılmaya başlayan yeni formül Türkiye'de 2000 krizi sonrasında uygulanmaya başlamıştır ve formül aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

$$\text{Özkaynak} / (\text{Kredi Riski} + \text{Piyasa Riski}) \leq \% 8$$

Basel I'de bankaların karşı karşıya kaldığı kredi ve piyasa riski dışındaki diğer risklerin sermaye yeterliliğine eklenmesine yönelik bir yaklaşım benimsenmemiştir. (Mazıbaşı, 2005, 2) Ancak değişen koşullarda bu eksiklik

kendisini fazlasıyla hissetti. Başka bir deyişle, sermaye seviyelerini koruyacak stratejiler geliştirmek ve risk profilleri ile sermaye yeterliliklerini ilişkilendiren bir süreç geliştirmekle yükümlüdürler.

Buna göre 1999 yılında taslak halinde sunulan ve 2004 yılında son haline alarak yürürlüğe giren Basel II kriterlerine göre sermaye yeterliliğinin yeni formülü aşağıdaki gibi oluşmuştur.

Özkaynak / (Kredi Riski + Piyasa Riski + Operasyonel Risk) ≤ % 8

Böylece kredi riski ve piyasa riski dışında üçüncü olarak yanlış içsel yöntem, kişi ve sistemlerden veya dışsal olaylardan kaynaklanan risk olarak tanımlanan (Doyrangöl ve Saltoğlu, 2006, 359) operasyonel riskte sermaye yeterliliği oranının hesaplanmasında dikkate alınacaktır. Buna ek olarak Basel I'de sermaye yeterliliğinin belirlenmesinde ülkelerin OECD ülkesi olup olmamalarına dayanılarak yapılan derecelendirme yapma kuralı kaldırılmıştır.

3.2. Sermaye Yeterliliğinin Denetimi

Basel II ile birlikte bankaların ve finansal kurumların, sermaye yeterliliğinin denetlenmesi ve değerlendirilmesi için sermaye yeterliliğinin öncelikle banka ve finansal kurumlar tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Basel II ile birlikte gözetim ve denetim süreci için belirlenen ilkeler aşağıda başlıklar halinde toplanmıştır (Çelik, 2004, 52):

— Denetim otoritesi bu süreç ve stratejileri incelemeli, değerlendirmeli, izlemeli ve gerektiğinde müdahale etmelidir.

— Denetim otoritesi bankaların asgari sermaye yeterliliğine sahip olmasını sağlamalıdır.

— Denetim otoritesi sermaye yeterliliği asgari oranın altına inmeden erken müdahalede bulunmalıdır.

— Denetim otoritesi sermaye yeterliliği asgari oranın altına inmeden erken müdahalede bulunmalıdır.

3.3. Finansal Piyasaların Şeffaflığı ve Bilgilerin Kamuya Açıklanması

Basel II kriterleri banka ve finans kurumlarına ait sermaye yeterliliği, sermaye yapısı ve finansal raporların kamuya açıklanmasını zorunlu hale getirmektedir. Bankaların finansal bilgilerinin zamanında ve güvenilir bir şekilde kamuya açıklanması bir taraftan piyasa oyuncularına bankaların faaliyetleri ve faaliyetlerin içerdiği riskleri değerlendirme imkanı verirken diğer taraftan piyasa disiplininin sağlanmasına katkıda bulunacaktır (Balci, 2004, 10). Böylece finansal piyasalar daha şeffaf hale getirilerek bir güven ortamı yaratılmak istenilmektedir.

4. Sermaye Piyasasında

Derecelendirme Faaliyetleri

Derecelendirme, 4 Aralık 2003 tarihli

ve 25306 sayılı Resmi Gazete'de kullanacağı krediyi geri ödeyebilme gücünün veya

Derecelendirme faaliyetleri firmaların bilgi kaynaklarından elde edilen ekonomik ve sosyal verilere dayanılarak gerçekleştirilmekte ve bu bilgilerin yetersizliği derecelendirme sürecini olumsuz etkileyebilmektedir (Sezgin ve Karasioğlu, 1998, 2).

Basel II kriterlerine göre düzenlenmiş, 1 Kasım 2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik"e göre derecelendirme faaliyetleri ve kredi değerliliğinin derecelendirilmesi aşağıdaki başlıklar halinde yeniden düzenlenmiştir.

Bu yönetmeliğe göre derecelendirme faaliyetleri;

- Kredi değerliliğinin derecelendirilmesini,
- Kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesini,
- Bankalarca kullanılan derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin değerlendirilmesini ve bu faaliyetlerin niteliğine göre yapılacak inceleme ve analiz sonucuna dayanılarak bir derecelendirme notu belirlenmesi sürecini içerir.

Kredi değerliliğinin derecelendirilmesi, müşterinin;

- Borçluluğunu temsil eden sermaye piyasası araçlarının anapara, faiz ve benzeri yükümlülüklerini vadelerinde karşılayabilme riskinin, derecelendirme kuruluşu tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyetidir. Müşterinin ana ortaklık niteliğinde olması durumunda, bu faaliyet, kredi derecelendirmesi için görüş oluşturmak amacı ile sınırlı olmak üzere konsolidasyon kapsamındaki ortaklıkların kredi değerliliklerinin de incelenmesi ve analiz edilmesi faaliyetini kapsar. Ancak, bu halde verilen derecelendirme notu sadece ana ortaklığa ilişkin olup, gruba dahil diğer ortaklıklar için geçerli değildir.

Kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi, bankaların Kurumsal Yönetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uyum düzeylerinin derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyetidir. Bankalarca kullanılan derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin değerlendirilmesi, bankaların gerçek ve tüzel kişi kredi müşterileri için uyguladıkları kredi değerliliğinin derecelendirilmesine ilişkin derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin ve kamuoyuna açıkladıkları bilgilere uygunluğunun bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi faaliyetidir.

Türkiye’de kurulup derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere Kurulca yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları ile Türkiye’de derecelendirme faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşları derecelendirme faaliyetlerinde bulunabilir.

Basel II kriterlerine göre riskinin belirlenmesi, banka ve finansal kurumların derecelendirilmesi ile sağlanacaktır. Derecelendirme içsel derecelendirme (Bankaların kredi verdikleri firmaları derecelendirmesi) ve dışsal derecelendirme kuruluşlarının (S&P, Moodys, Fitch, Duff vb.) ve ihracat kredi kuruluşlarının, ülkeler, bankalar ve firmalar için belirlediği ölçüm değerine (rating) göre belirlenecektir (Atiker, 2005, 2).

Basel II ile birlikte bankaların kredi lendirme faaliyetlerinde derecelendirme sistemi çok büyük rol oynamaktadır. İçsel derecelendirmeyi kullanan bankaların, müşterilerinin kredi değerliliğini ve işlemlerinin risk düzeyini belirleyebilecek derecelendirme sistemlerine sahip olmaları gerekmektedir (Yüksel, 2005, 34). Firmaların en az iki yıllık finansal ve niteliksel verileri değerlendirilerek firmalara derecelendirme notu verilecektir (Mısırlıoğlu, 2006, 30). Bunun dışında derecelendirme kuruluşları tarafından verilen derecelendirme notu da kullanılmaya devam edilecektir.

Bu kriterlere göre bankalar kredi taleplerinde bulunun kuruluşları, kredi tutarının 1 milyon EURO altında ve üstünde olmasına göre 2 gruba ayıracaktır. Kredi tutarı 1 milyon EURO’nun altında bulunun firmalar perakende portföyünde değerlendirilirken kredi tutarı 1 milyon EURO’nun üstünde olan firmalar kurumsal portföyde değerlendirilecektir (Uslu, 2005, 2). Buna göre perakende portföy grubunda bulunan firmalar içsel derecelendirmeye tabi tutulurken, kurumsal portföy grubunda yer alan firmalar dışsal derecelendirmeye tabi tutulacaktır.

Basel II kriterlerinden önce bankalar kendi belirledikleri standartlar çerçevesinde bazı değerlendirmeler yaparak içsel derecelendirmelerini gerçekleştirirken, Basel II kriterleri finansal kuruluşların iç derecelendirmelerini kullanmalarında bir takım kriterler getirmiştir (Claessens ve Embrechts, 2002, 2). Buna göre Basel II kapsamında bankaların içsel derecelendirmelerinde aşağıdaki kriterlerin uygulanması gerekmektedir (Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı, 2004, 120-124).

Perakende krediler için derecelendirme sistemleri, hem borçlu riskini, hem de işlem riskini yansıtmalı ve ilgili borçlu ve işlem özelliklerinin hepsini kapsamalıdır. Bankalar, perakende tanımı kapsamına giren her krediyi belirli bir havuza dâhil etmelidir. Ban-

kalar, bu sürecin anlamlı bir risk farklılaştırması yarattığını, yeterince homojen risklerin gruplandırılmasını sağladığını ve havuz seviyesinde zarar özelliklerinin doğru ve tutarlı tahminine olanak sağladığını göstermelidir. Bankalar, kredileri bir havuza dahil ederken en azından aşağıdaki risk belirleyici faktörleri dikkate almalıdır:

- Borçlu risk özellikleri (yani, borçlu tipi, borçlunun yaşı ve mesleği gibi demografik özellikler);
- Ürün ve/veya teminat türleri de dâhil işlem risk özellikleri [(örneğin, kreditorün gayrimenkul gibi bir varlık karşılığında kredi açmaya hazır olduğu yüzdesel oran), kriterleri, mevsimsellik, garantiler ve sıralama (birinci veya ikinci sıra rehinler)]. Bankalar, varsa çoğul teminat (krediyle ilgili birden fazla teminat) hükümlerini de açıkça izah etmelidir;
- Kredi geri ödemelerinde gecikme olması: Bankaların, geri ödemesi gecikmiş olan kredileri gecikmemiş olan kredilerden ayırmalıdır.

Belirlenen her havuz için bankanın, zarar özelliklerinin nicel ölçütlerini sağlayabilmesi gerekir. İçsel derecelendirme kapsamında farklılaştırma seviyesinin, belirli bir havuzdaki kredilerin sayısının, o havuz seviyesinde zarar özelliklerinin oran ve miktarlarının anlamlı bir şekilde tayin edilmesi ve doğrulanması için yeterli olmasını sağlaması gerekir. Borçluların ve kre-

dilerin havuzlara dağılımı anlamlı ve uygun olmalıdır. Bankanın toplam perakende kredilerinin gereksiz şekilde tek bir havuzda yoğunlaşmaması gerekir. Bankanın derecelendirme sistemi altında kredilere derece tayinine ilişkin somut derece tanımları, süreçleri ve kriterleri bulunmalıdır. Derece tanım ve kriterleri mantıklı ve sezgisel olmalı, anlamlı bir risk farklılaştırması oluşturmalıdır.

Derece tanım ve kriterleri, derece tayin etmekle görevlilerin benzer riskler taşıyan borçlu veya kredilere istikrarlı bir şekilde aynı dereceyi tayin etmesine olanak sağlayacak kadar ayrıntılı olmalıdır. Bu istikrar ve tutarlılık, bütün iş birimleri, departmanlar ve coğrafi yerleşimlerde mevcut olmalıdır.

Derecelendirme kriter ve prosedürlerinin farklılaşması halinde, banka, olası tutarsızlıkları izlemeli ve gerekirse, tutarlılığı sağlamak için derecelendirme kriterlerinde gereken değişiklikleri yapmalıdır.

Yazılı derecelendirme tanımları, iç denetim veya eşit ölçüde bağımsız olan bir birim ve denetim otoriteleri gibi üçüncü şahısların derecelendirme sistemini anlaması ve derece tayinlerini gözden geçirmesi ve atanmış derece/havuz işlemlerinin uygun olup olmadığını değerlendirmesi için yeterince ayrıntılı ve açık olmalıdır.

Kriterler, ayrıca, bankanın içsel derecelendirme ilke ve standartlarıyla ban-

kanın sorunlu borçlu ve kredilerde bankaların sermaye gereksinimleri de artacaktır. Basel II'ye uyum sürecinde finansal yapısını güçlendirmeyi planlayan bankaların sermaye yapıları çok daha güçlü olan yabancı bankalarla birleşme sürecini de hızlandıracaktır (Taşpınar, 2007, 2).

Bankaların içsel derecelendirmede uygulaması gereken ve yukarıda özetlenen bu kriterler hiç şüphesiz bankaların mevcut uygulamalarında bir takım değişiklikleri zorunlu kılmakla beraber firmalara da bir takım zorunluluklar getirmektedir.

Bankalar, kurumsal portföydeki firmalar için bağımsız uluslararası derecelendirme kuruluşları tarafından verilmiş notu kullanacaklardır. Perakende portföylerinde yer alan firmalar için ise herhangi bir dış derecelendirme notu söz konusu değildir. (Uz, 2004, 5) Bunun yanında denetim otoriteleri, bankaların kurumsal portföyündeki firmalar için dış derecelendirme notuna bakılmaksızın % 100 risk ağırlığı uygulamalarına denetim otoritelerinin onayını alma şartı ile izin vermiştir (Balci, 2004, 6).

Ülke notlarının fiili olarak derecelendirme tavanı olarak kullanılması ve bankaların kendi ulusal paraları cinsinden kendi devletinden olan alacakları için yerel para derecelendirme notlarının tanınmaması ülke kredi notunun önemini artıracaktır (Özince, 2005,2). Bu bağlamda ülke kredi notunun derecelendirme işlevinde büyük önemi olduğu söylenebilir.

Ayrıca, Basel II kriterlerinde etkin bir risk yönetimi uygulaması ancak güçlü bir öz kaynak yapısı ile mümkün ola-

cağında bankaların sermaye gereksinimleri de artacaktır. Basel II'ye uyum sürecinde finansal yapısını güçlendirmeyi planlayan bankaların sermaye yapıları çok daha güçlü olan yabancı bankalarla birleşme sürecini de hızlandıracaktır (Taşpınar, 2007, 2).

Görüldüğü gibi Basel II, ile birlikte hem bankalar, hem de dış derecelendirme kuruluşları derecelendirmede farklı kriterlere göre hareket etmeye başlayacaklardır. Firmaların mali tablolarının yanında şeffaflık, ürünlerin kalitesi, pazar payı, üst gibi birçok yeni değerlendirme kriterleri oluşmaktadır (Kobifinans Bilgi Serisi, 2006).

5. Sonuç

Basel II kriterlerinin özünde banka ve finansal kurumların sağlam risk yönetimi ve finansal istikrarın oluşturulabilmesi amacıyla oluşturulan düzenlemeler yer almaktadır. Bankaların etkin risk yönetimini gerçekleştirebilmeleri için sermaye yeterlilik oranının hesaplanmasında kredi riski ve piyasa riskine ek olarak operasyonel riskte kullanılmaya başlamıştır. Bu bağlamda banka ve finansal kurumların risk profilleri ve sermaye yeterliliklerini geliştirecek bir sürece başlamaları kaçınılmaz hale gelecektir. Denetim otoritesi tarafından bu süreç sürekli kontrol edilmelidir. Basel II kriterleri banka ve finansal kurumlara ait sermaye yeterliliği, sermaye yapısı ve finansal raporların kamuya açıklanma-

sını zorun hale getireceğinin mali tablolarını Basel II kriterlerine uyumlu hale getireceklerinden bazı firmaların bunu, mali tablolar üzerinde oynama yaparak gerçekleştirme ihtimalleri göz ardı edilmemelidir. Bu sebeple gerek firmaların gerekse banka ve finansal kurumların nitelikli personel ihtiyaçları artacaktır.

Basel II kriterleri ile birlikte banka ve finansal kurumlar kredi talebinde bulunan firmaları kredi tutarına göre perakende portföy ve kurumsal portföy olarak iki ayrı grupta sınıflandıracaktır. Banka ve finansal kurumlar perakende portföylerinde bulunan firmalara Basel II kriterleri çerçevesinde değerlendirilerek derecelendirmeye tabi tutacaklardır. İçsel derecelendirme adı verilen bu yöntemle firmaların mali tabloları, pazar payları, ürün kalitesi gibi kriterlere dayanılarak firmalara derecelendirme yapılacaktır. Bu derecelendirmenin şüphesiz en büyük kaynağını firmaların mali tabloları oluşturacaktır. Bu yüzden firmaların bankalardan alacakları derecelendirme notlarına hazırlıklı olmaları ve daha iyi not alabilmek için sermayelerini güçlendirmeleri gerekmektedir. Derece notu yüksek olan firmaların finansman maliyetleri daha düşük olurken, derece notu düşük olan firmaların finansman maliyetleri daha yüksek olacaktır. Böylece yüksek derece notuna sahip firmalar daha avantajlı konuma gelecektir.

Firmaların daha iyi notlar alabilmek

çin mali tablolarını Basel II kriterlerine uyumlu hale getireceklerinden bazı firmaların bunu, mali tablolar üzerinde oynama yaparak gerçekleştirme ihtimalleri göz ardı edilmemelidir. Bu sebeple gerek firmaların gerekse banka ve finansal kurumların nitelikli personel ihtiyaçları artacaktır.

Basel II ile beklenen değişikliklerin KOBİ'ler tarafından iyi tespit edilmesi ve gerekli alt yapıların şimdiden oluşturulması gerekmektedir. KOBİ'ler ile ilgili çalışmalar henüz tamamlanmamış olsa da KOBİ sınıfındaki firmaların mali tablolarını Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun hale getirmeleri yararlarına olacaktır.

Bunların dışında muhasebe meslek mensuplarının da kendilerini yeni düzenlemelere hazırlamaları gerekmektedir. Bu kapsamda muhasebe meslek mensuplarının bilgi ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için yetkili merciler tarafından sürekli bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Basel II piyasa oyuncularının oyun tarzını değiştirmekte ve yeni düzenlemeler getirmektedir. Zaman içerisinde bu gelişmelere ayak uyduramayan piyasa oyuncuları oyundan ayrılmaya mecbur kalabilirler.

KAYNAKÇA

Atiker, Mustafa, (2005) "Basel-I ve Basel-II" **Konya Ticaret Odası Etüd-Araştırma Servisi, Bilgi Raporu**, (2005) 41: 2

Basel II'de Kurumsal Yönetişim Kuralları (2007) <http://www.kobifinans.com.tr/bilgi-merkezi/02020502/9803> Erişim Tarihi : 07.04.2007

Basel II'nin Uygulanmasına İlişkin Göz Önünde Tutulması Gereken Hususlar (2004) Çeviren: Aslı Balcı, Basel Bankacılık Denetim Komitesi

Çelik, Pelin (2004) **Bankaların Risk Derecelendirmesi** (Uzmanlık Yeterlilik Tezi) Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

Doyrangöl, N. Cömert ve Saltoğlu Müge, (2006) "Muhasebeci Gözüyle Basel II" http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/malicozum_kongreozel/7%20nu-ran%20comert%20doyrangol%20ing.pdf Erişim Tarihi : 11.03.2007

Embrechts, Geert ve Claessens, Stijn (2002) "Basel II, Sovereign Ratings and Transfer Risk External versus Internal Ratings" **An Economic Assessment, Bank for International**

http://www.bddk.org.tr/turkce/basel/basel/Basel%20II%20Cevirisi-14102005-16_19.pdf Erişim Tarihi : 05.03.2007

İşin, Yunus (2006) "Basel II'ye Hazır Mıyız?" <http://www.bankaciyiz.biz/modules.php?name=Makale&op=showcontent&id=232> Erişim Tarihi: 04.04.2007

Karasioğlu, Fehmi ve Demir, Sezgin, (1998) "Sermaye Piyasasında Dereceleme" **Banka ve Ekonomik Yorumlar Dergisi** (1998) 2

Mazıbaşı, Murat (2005), "Operasyonel Riske Basel Yaklaşımı: Üç Yapısal Blok Çerçevesinde Bir Değerlendirme" **BDDK Araştırma Raporları** (2005/1): 2

Mısırlıoğlu, İ.Ufuk, "UFRS ve BASEL II'nin İşletme Faaliyetleri Üzerindeki Etkileri" **Mali Çözüm** 76 (2006): 30

Özince, Ersin, (2005) "Finansal İstikrar, Basel II ve Bankalar Açısından Etkileri" **Financial Stability and Implications of Basel II** 16-18 Mayıs 2005, " konulu konferansta yapılan konuşma metni

Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması (2004) (Yeni Basel Sermaye Uzlaşısı) Gözden Geçirilmiş Düzenleme (Türkçe Çeviri) Basel Bankacılık Denetim Komitesi

Settlements Basel Conference, <http://www.bis.org/dcms/dfs.jsp?a=&n=&sp-q=basel+rating&sp-k=> Erişim Tarihi : 04.04.2007

Taşpınar, Gökhan (2007) "Basel II Sürecinin Türk Bankacılık Sistemine Yansımaları / I- Basel Komitesi ve Basel II Kararları" http://www2.dunyagazetesi.com.tr/news/display.asp?upsale_id=297336&dept_id=1041 Erişim Tarihi: 06.02.2007

Uğur, Bekir (2006) "Finansal Tablolar Analizi ve TFRS - Basel II Hakkında Bölüm 1" <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/bekir/04.asp> Erişim Tarihi: 06.02.2007

Uslu, Ozan (2005)"Basel II ve Kobilere Etkileri", <http://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ozan/04.asp>, Erişim Tarihi: 10.02.2007

Uz, Reha (2004) **Risk Yönetimi ve Basel II'nin Kobilere Etkileri** İstanbul: İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği

Yüksel, Ayhan, (2005)"Basel II'nin Kobilere Muhtemel Etkileri" **BDDK Araştırma Raporları (2005/4)**

